

Missatge de Benet XVI per a la Quaresma 2010

El Sant Pare reflexiona sobre la justícia, i afirma: "creure en l'Evangelí, significa precisament això: sortir de la il·lusió de l'autosuficiència per descobrir i acceptar la pròpia indigència, indigència dels altres i de Déu, exigència del seu perdó i de la seva amistat".
Us oferim el text complet.

09/03/2010

Estimats germans i germanes:

Cada any, en ocasió de la Quaresma, l'Església ens convida a una revisió sincera de la nostra vida a la llum dels ensenyaments evangèlics.

Aquest any vull proposar algunes reflexions sobre el vast tema de la justícia, partint de l'afirmació paulina: «La justícia de Déu s'ha manifestat per la fe en Jesucrist» (cf. Rm 3,21-22).

Justícia: “ *dare cuique suum* ”

M'aturo, en primer lloc, en el significat de la paraula “justícia”, que en el llenguatge comú implica “donar a cadascú allò seu” - “ *dare cuique suum* ”, segons la famosa expressió d'Ulpia, un jurista romà del segle III. No obstant això, aquesta clàssica definició no aclareix en realitat en què consisteix “allò seu” que cal assegurar a cadascú. Allò del qual l'home té més necessitat no se li pot garantir per llei. Per gaudir d'una

existència en plenitud, necessita alguna cosa més íntima que se li pot concedir només gratuïtament: podríem dir que l'home viu de l'amor que només Déu, que l'ha creat a imatge i semblança, pot comunicar. Els béns materials certament són útils i necessaris (és més, Jesús mateix es va preocupar de curar els malalts, de donar de menjar la multitud que el seguia i sens dubte condemna la indiferència que també avui provoca la mort de centenars de milions d'éssers humans per manca d'aliments, d'aigua i de medicines), però la justícia “distributiva” no proporciona a l'ésser humà tot “allò seu” que li correspon. Aquest, a més del pa i més que el pa, necessita Déu. Observa sant Agustí: si “la justícia és la virtut que distribueix a cada un allò seu ... no és justícia humana aquella que aparta l'home del Déu veritable”(*De Civitate Dei* , XIX, 21).

D'on ve la injustícia?

L'evangelista Marc refereix les següents paraules de Jesús, que se situen en el debat d'aquell temps sobre allò que és pur i allò que és impur: “no hi ha res al defora de l'home que, entrant en ell, pugui embrutar-lo, sinó que és allò que surt de l'home el que l'embruta... El que surt de l'home, això l'embruta; perquè de dintre el cor dels homes provenen les intencions dolentes” (Mc 7,15. 20-21). Més enllà de la qüestió immediata relativa als aliments, podem veure en la reacció dels fariseus una temptació permanent de l'home: la d'identificar l'origen del mal en una causa exterior. Moltes de les ideologies modernes tenen, si ens fixem bé, aquest pressupost: atès que la injustícia ve “de fora”, perquè regni la justícia n'hi ha prou amb eliminar les causes exteriors que impedeixen la seva posada en pràctica. Aquesta manera de pensar -diu Jesús- és ingènua i miop. La injustícia, fruit

del mal, no té arrels exclusivament externes, té el seu origen en el cor humà, on es troba el germen d'una convivència misteriosa amb el mal. Ho reconeix amargament el salmista: “Vós sabeu que he nascut en la culpa, que la mare m'engendrà pecador” (Salm 51,7). Sí, l'home és fràgil a causa d'un impuls profund, que el mortifica en la capacitat d'entrar en comunió amb el proïsme. Obert per naturalesa al lliure flux del compartir, sent dins seu una estranya força de gravetat que el porta a replegar-se en si mateix, a imposar-se per sobre dels altres i contra ells: és l'egoisme, conseqüència de la culpa original. Adam i Eva, seduïts per la mentida de Satanàs, aferrant el fruit misteriós en contra del manament diví, van substituir la lògica del confiar en l'Amor per la de la sospita i la competició, la lògica del rebre, l'esperar confiat els dons de l'Altre, per la lògica ansiosa de l'aferrar i del

actuar pel seu compte (cf. Gn 3,1-6), experimentant com a resultat un sentiment de inquietud i d'incertesa. Com pot l'home alliberar-se d'aquest impuls egoista i obrir-se a l'amor?

Justícia i Sedaqad

Al cor de la saviesa d'Israel trobem un vincle profund entre la fe en el Déu que “aixeca de la pols el desvalgut” (Salm 113,7) i la justícia envers el proïsme. Ho expressa bé la mateixa paraula que en hebreu indica la virtut de la justícia: *sedaqad* ,. En efecte, *sedaqad* significa, per una banda, acceptació plena de la voluntat del Déu d'Israel; per l'altra, equitat amb el proïsme (cf. Ex 20,12-17), especialment amb el pobre, el foraster, l'orfe i la vídua (cf. Dt 10,18-19). Però els dos significats estan relacionats, perquè donar el pobre, per l'israelita, no és altra cosa que donar a Déu, que s'ha apiadat de la misèria del seu poble, el que li deu.

No és casualitat que el do de les taules de la Llei a Moisès, al mont Sinaí, passi després del pas del Mar Roig. És a dir, escoltar la Llei pressuposa la fe en el Déu que ha estat el primer a “sentir el clam” del seu poble i “ha baixat per alliberar-lo de les mans dels egipcis “(cf. Ex 3,8). Déu està atent al crit del desgraciat i com a resposta demana que se li escolti: demana justícia amb el pobre (cf. Si 4,4-5.8-9), el foraster (cf. Ex 20,22), l’esclau (cf. Dt 15,12-18). Per tant, per entrar en la justícia cal sortir d’aquesta il·lusió d’autosuficiència, de l’estat profund de tancament, que és l’origen de la nostra injustícia. En altres paraules, és necessari un “èxode” més profund que el que Déu va obrar amb Moisès, un alliberament del cor, que la paraula de la Llei, per si sola, no té el poder de fer. Existeix, doncs, esperança de justícia per a l’home?

Crist, justícia de Déu

L'anunci cristià respon positivament a la set de justícia del home, com afirma l'Apòstol Pau en la Carta als Romans: “Ara, però, es manifesta sense la Llei la justícia de Déu... per la fe en Jesucrist, per a tots els qui creuen; ja que no hi ha pas distinció; tots, en efecte, van pecar i es troben privats de la glòria de Déu i són justificats gratuïtament mitjançant la seva gràcia, per la redempció que s'obté en el Crist Jesús, 25 el qual ha estat posat per Déu com l'instrument de propiciació en la seva sang, per la fe, a fi de manifestar la seva justícia” (Rm 3,21 -- 25).

Quina és, doncs, la justícia de Crist? És, sobretot, la justícia que ve de la gràcia, on no és l'home que repara, es cura a si mateix i als altres. El fet que la “propiciació” tingui lloc a la “Sang” de Jesús vol dir que no són els sacrificis de l'home els que el deslliuren del pes de les culpes, sinó el gest de l'amor de Déu que s'obre

fins a l'extrem, fins acceptar en si mateix la "maledicció" que correspon a l'home, per tal de transmetre en canvi la "benedicció" que correspon a Déu (cf. Ga 3,13-14). Però això suscita de seguida una objecció: quina justícia existeix on el just mor enlloc del culpable i el culpable rep a canvi la benedicció que correspon al just? Cada un no rep d'aquesta manera el contrari "d'allò seu"? En realitat, aquí es manifesta la justícia divina, profundament diferent de la humana. Déu ha pagat per nosaltres en el seu Fill el preu del rescat, un preu veritablement exorbitant. Enfront de la justícia de la Creu, l'home es pot revoltar, perquè posa de manifest que l'home no és un ésser autàrquic, sinó que necessita d'un Altre per a ser plenament ell mateix. Convertir-se a Crist, creure en l'Evangelí, significa precisament això: sortir de la il·lusió de l'autosuficiència per descobrir i acceptar la pròpia indigència,

indigència dels altres i de Déu,
exigència del seu perdó i de la seva
amistat.

S'entén, aleshores, com la fe no és un
fet natural, còmode, obvi: cal
humilitat per acceptar tenir
necessitat d'un Altre que m'alliberi
de "d'allò meu", per donar-me
gratuïtament allò "seu". Això
succeeix especialment en els
sagraments de la Penitència i de
l'Eucaristia. Gràcies a l'acció de Crist,
nosaltres podem entrar en la justícia
"més gran", que és la de l'amor (cf.
Rm 13,8-10), la justícia de qui en
qualsevol cas se sent sempre més
deutor que creditor, perquè ha rebut
més d'allò que podia esperar.

Precisament per la força d'aquesta
experiència, el cristià es veu impulsat
a contribuir a la formació de
societats justes, on tots rebin el
necessari per viure segons la seva

pròpia dignitat d'homes i on la justícia sigui vivificada per l'amor.

Estimats germans i germanes, la Quaresma culmina al Tridu Pasqual, en el qual aquest any tornarem a celebrar la justícia divina, que és plenitud de caritat, de do i de salvació. Que aquest temps penitencial sigui per a tots els cristians un temps d'autèntica conversió i d'intens coneixement del misteri de Crist, que va venir per complir tota justícia. Amb aquests sentiments, us imparteixo a tots de cor la benedicció apostòlica.

Vaticà, 30 octubre 2009

BENEDICTUS PP. XVI

Santa Seu

pdf | document generat
automàticament des de [https://
dev.opusdei.org/ca-ad/article/missatge-
de-benet-xvi-per-a-la-quaresma-2010/](https://dev.opusdei.org/ca-ad/article/missatge-de-benet-xvi-per-a-la-quaresma-2010/)
(16/08/2025)